

Bölüm 19

BİYOLOJİ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS DERSLERİ ÖĞRENME ÇIKTILARININ ÖZEL ALAN YETERLİKLERİYLE ÖRTÜŞME DÜZEYİ

Mine KIR YİĞİT

GİRİŞ

Eğitim öğretim sürecinde meydana gelen sürekli değişim ve yenilikler programları hazırlayanları ve uygulayanları dinamik bir yapı içerisinde hareket ettirmeye zorlamaktadır. Programların hazırlanmasında eğitim-öğretime yönelik yapılan uygulamaların geçmişten günümüze gelişimini bilmek uygulayıcılar için önem arz etmektedir.

Öğretmen yetiştirme programları Cumhuriyet dönemi öncesinde Tanzimat dönemindeki Milli Eğitim Reformuyla başlamıştır. Osmanlı Avrupa'nın ilerleme hızının gerisinde kalmasının nedenlerini tartıştığı bu dönemde askeri alandaki ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak askeri uzmanlık okulları açılmıştır. İlköğretim düzeyinde eğitim öğretim yapan bu kurumlardaki öğretmenlerin yetiştirilmesi amacıyla Darülmuallimin-i Rüştî adlı öğretmen okulları kurulmuştur (Üstüner, 2004). 19. Yüzyılın sonu ve 20. Yüzyılın başlarında askeri öğrenci yetiştirmek amacıyla kurulan ilkokulların ardından eğitimin genele yayılması amacıyla okullaşma lise düzeyine kadar yaygınlaştırılmaya başlanmıştır. Yaygınlaştırılan lise öğretim kurumları beraberinde öğretmen ihtiyacını doğurmuştur. Öğretmen Eğitimi Enstitüleri (Darülmuallimin-i Aliye) ihtiyacı karşılamak amacıyla orta-okuldan sonra 4 yıllık bir eğitim sürecini tamamlayanlar öğretmen olma hakkını elde etmişlerdir. Darülmuallim okulları ardında muallim mekteplerine ve son olarak öğretmen okullarına dönüşmüştür. 1940 yılına kadar öğretmen ihtiyacı öğretmen okulları ve ilköğretmen okulları tarafından karşılanmıştır. Öğretmen okullarının yanında ilki 17 Nisan 1940 yılında kurulan köy enstitülerin de köylerde öğretmenlik yapacak bireyler yetiştirilmiştir. Köy enstitüleri hala günümüzde

Alana katkı sağlaması amacıyla araştırmaya dahil edilmeyen 3. özel alan yeterliliğinin de program çıktıları ile örtüşme düzeyine bakılarak bütüncül bir sonuca varılabilir.

Program çıktılarının bazılarının örtüşme düzeyinin uygun olmadığı araştırma sonucunda elde edilen verilerle sabitlenmiştir. Düzenleme yapılarak eksikliğin giderilmesinin daha sonra yapılacak araştırmalarda daha güvenilir veriler sunması açısından önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

- Akdemir, A. S. (2013). Türkiye’de öğretmen yetiştirme programlarının tarihçesi ve sorunları. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8*(12), 15-28.
- Akyüz, Y., (2001). *Başlangıçtan 2001’e Türk Eğitim Tarihi*. İstanbul: ALFA Basım Yayım.
- Arıkan, Y. D. (2009). Bilişim teknolojileri öğretmen adayları ve öğretmenlik uygulaması dersi. *Ege Eğitim Dergisi*, 10(1), 1-23.
- Arslan, M. M., & Bahadır, H. (2007). Bologna süreci ve Türkiye. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 222-229.
- Ayan, M. (2011). *Eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği programlarının öğretmenlik mesleği genel yeterliklerini kazandırma düzeyi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.
- Barrass, R. (1984). “Some misconceptions and misunderstandings perpetuated by teachers and textbooks of biology”. *Journal of Biological Education*, 18: 201-206, (1984) 38.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2. Baskı). USA: SAGE Publications.
- Çaycı, B. (2011). Sınıf öğretmenliği lisans programındaki alan eğitimi derslerinin öğretmen yeterliği üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 1-12.
- Civelek, E. Ç. F. (2013). Sınıf öğretmenliği lisans programının MEB özel alan öğretmen yeterlikleri açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(47), 349-367.
- Eğitimde Diyalog Socrates Bülteni Dergisi. (2005). Ulusal Ajans Yayını. Sayı. 5. Ankara.
- Ergun, M., Yurdatapan, M. & Sürmeli, H. (2013). *Fen ve teknoloji özel alan yeterliklerinin öğretmen yetiştirme programlarında kazandırılmalarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin değerlendirilmesi*. *Milli Eğitim*, 200, 49-67.
- Gazi Üniversitesi Bilgi Paketi (2019) 20.03.2020 tarihinde http://gbp.gazi.edu.tr/htmlProgramHakkinda.php?dr=0&lang=0&baslik=1&FK=05&BK=31&ders_kodu=&sirali=0&fakulte=GAZ%DD+E%D0%DDT%DDM+FAK%DCLTES%DD&fakulte_en=GAZI+FACULTY+OF+EDUCATION&bolum=B%DDYOLOJ%DD+%D6%D0RETMENL%DD%D0DD+%284+YILLIK%29&bolum_en=-TEACHER+TRAINING+IN+BIOLOGY&ac=17 adresinden ulaşılmıştır.
- Glesne, C. (2013). Nitel Araştırmaya Giriş (2. Baskı). (A. Ersoy ve P. Yalçınoğlu, Çev. Ed.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kalyoncu, N. (2004). Müzik öğretmeni yeterlikleri ve güncel müzik öğretmenliği lisans programı. *Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi Süleyman Demirel Üniversitesi*, 7-10.
- MEB (2013). Biyoloji öğretmeni özel alan yeterlikleri, (20.03.2020 tarihinde http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_11/06152225_BYYOLOJY_YYRETMENY_YZEL_ALAN_YETERLYKLERY.pdf adresinden ulaşılmıştır.

- Özoğlu, M. (2010). Türkiye’de öğretmen yetiştirme sisteminin sorunları. *Seta Analiz*, 17(26), 131-155.
- Öztürk, C.,(1996). *Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Özyurt, Y., Bahar, M. & Nartgün, Z. (2017). Fen bilgisi öğretmenliği lisans dersleri öğrenme çıktılarının özel alan yeterlikleriyle örtüşme düzeyi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (4), 2096-2116.
- Sander, M. (1993) “Erroneous ideas about respiration: The teacher factor”, *Journal of Research in Science Teaching*, 30: 919-934.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen adaylarının öğretmen yeterlilikleri açısından kendilerini değerlendirmeleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(26).
- Üstüner, M., (2004). Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme ve Günümüz Sorunları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7)
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yip, Din Yan (1998) “Teachers’ misconceptions of the circulatory system”, *Journal of Biological Education*. 32: 207-215.
- YÖK (2010). Yükseköğretimde yeniden yapılanma: 66 soruda bologna süreci uygulamaları. (20.03.2020 tarihinde https://uluslararasi.yok.gov.tr/Documents/yay%C4%B1nlar/yuksekogretimde_yeniden_yapilanma_66_soruda_bologna_2010.pdf adresinden ulaşılmıştır)
- YÖK (2017). Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları. (20.03.2020 tarihinde https://www.memurlar.net/common/news/documents/749268/biyoloji_ogretmenligi_lisans_programi.pdf adresinden alınmıştır.)